

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราแสวงหากันนะ ทุกคนเกิดมาแล้วทำบุญกุศลมหาศาลเลย ทำไมทุกข์ขนาดนี้ ความทุกข์คือความบกพร่องของใจนะ ถ้าใจเราไม่บกพร่องขนาดนั้น เรามีสติปัญญาของเรา

คูลี คูสัตว์เห็นไหม เวลามันตกทุกข์ได้ยาก มันก็ตกทุกข์ได้ยากของมัน คูเวลากัยแล้งมา เมืองจีนนี้เวลามีภัยแล้งขึ้นมาเนี่ย พวกสัตว์เลี้ยงตายเป็นแพเลย มันไม่มีจะกินเพราะอะไร มันไม่มีหญ้า ไม่มีอาหารของมัน แล้วใครจะไปช่วยเหลือมันได้ นี่นะเวลาธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น

แต่เราเป็นมนุษย์ มนุษย์เราเนี่ยมีปัญญา สิ่งใดขาดตกบกพร่องเราก็แสวงหากัน เราก็เจอจางกัน ที่ไหนมีภัยพิบัติ เราจะช่วยเหลือกัน เจอจางกัน เห็นไหม ถ้าที่ไหนมีภัยพิบัติ ผู้ที่มีกำลังเขาจะช่วยเหลือเลย เพราะเห็นแล้วมันมีความสงสาร นี่ค่าของน้ำใจ สิ่งทีค่าของน้ำใจ เงินทองเราโอนให้กันได้ เราช่วยเหลือเจอจางกันได้ อันนั้นเป็นสิ่งที่พวกเราขาดแคลนนะ

แต่เวลาหัวใจของเราเนี่ย เวลามันตกทุกข์ได้ยากขึ้นมาเนี่ย สมบัติพิสดานมหาศาลเลย แต่ทำไมมันมีความทุกข์ล่ะ ความทุกข์อันนั้นเพราะอะไร เพราะมันเป็นความทุกข์ใจใช่ไหม เวลาธรรมชาติของเราจึงเป็นอาหารของใจใจ บุญกุศลเราไม่ต้องแบกต้องห้าม เวลาทางโลกเขาวัดกันทางวิชาการเห็นไหม การศึกษาความรู้ไม่ต้องแบกไม่ต้องห้าม มันเป็นคนคิดนะ เป็นความคิดขึ้นมา จิตมันต้องแบกต้องห้าม เป็นอัลไซเมอร์ขึ้นมา มันจำอะไรไม่ได้เลย

แต่เวลาเป็นบุญกุศลนี้ เป็นอัลไซเมอร์หรือไม่เป็นอัลไซเมอร์ไม่เกี่ยว เพราะอะไร มันเป็นคนคิด มันเป็นคนคิดของใจ ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ เราอุทิศให้เสียสละกัน เราชวนชวายน ชวนชวายนเพื่ออะไร ชวนชวายนเพราะเรารักตัวเราเอง เรารักตัวเราเห็นไหม

มีคนถามว่า จิตเป็นเราไหม แล้วตัวเราเป็นเราไหม ถ้าเรารักตัวของเรา การกระทำมาจากไหนล่ะ มันมาจากเจตนา มาจากความตั้งใจของเรา ถ้ามีความตั้งใจของเรา ความคิดมันมาจากไหน ความคิดมาจากภวาสวะ จากภพ แล้วผลมันตกลงที่ไหน ผลมันตกลงที่นั่น แต่เวลาเราทำบุญกุศลแล้วทำไมเราทุกข์เรายากล่ะ เราทุกข์เรายากเป็นสภาพกรรม

พ่อ แม่ ลูก ในชาติในวงศ์ตระกูลของเรา เวลาเราพูดกันในบ้านนี้ เราคุยกันรู้เรื่องไหม ถ้าเวลาคุยเรื่องอารมณ์ความเห็นตรงกัน มันก็คุยกันลงตัว แต่ถ้าความเห็นไม่ตรงกัน มันก็ขัดแย้งกันเห็นไหม นี่ สภาพกรรม กรรมร่วมกันมา ฉะนั้นเวลาเรายู่กับสังคม ใครบ้างที่สังคมจะยอมรับได้ง่ายๆ เห็นไหม แต่ถ้ามีบารมีธรรม กลิ่นของศีล..หอมทวนลม

คูสิ ดูอย่างในหลวงของเราเห็นไหม ใครๆ ก็รัก ใครๆ ก็รัก เพราะท่านทำความดีของท่านมาตั้งแต่ท่านอายุน้อยๆ ทำดีนะความดีอันนั้นมันคุ้มครอง ใครจะจับจ้วง ใครจะทำอย่างไรก็แล้วแต่ จริงอยู่เวลาคิดทางวิทยาศาสตร์ คิดอย่างความเสมอภาคเขาบอก ก็คนเหมือนกัน

แต่คุณธรรมล่ะ ตอนเกิดมามันไม่เหมือนกัน พ่อไม่เหมือนกันเห็นไหม คนเราไม่ใช่ดีเพราะการเกิด ไม่ใช่ดีเพราะชาติตระกูล คนเราดีเพราะการกระทำ คนเราดีเพราะความประพฤติ ท่านประพฤติก่อนมาอย่างนั้นล่ะ นั่นละบารมีธรรมของท่าน ความดีของท่านคุ้มครองท่าน

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งต่างๆ ของเราเห็นไหม เราทำคุณงามความดี อาหารของกาย อาหารของใจ อาหารของใจเรามีอำนาจวาสนาบารมี เราทำของเรา แต่เราทำของเรานะ เราก็บ่นทุกข์บ่นยาก บ่นทุกข์บ่นยากเพราะเราโง่ เราโง่เพราะอะไร เพราะเราหวังพึ่งข้างนอกไง เราหวังพึ่งสมบัติพัสถาน เราหวังพึ่งสิ่งต่างๆ ที่พึ่งได้นะ

คูสิ ร่างกายของเราเห็นไหม เราก็บอกว่าร่างกายของเรา มันต้องอยู่กับเราตลอดไป.. ตลอดไป มันก็อาจได้ชั่วอายุขัยนะ แต่จิตใจนี้มันก็ต้องเป็นของมันอีก จิตใจมันต้องมีโอกาสไปของมันอีก จิตใจนี้ใครจะดูแลมัน นี่ไง ที่เขาว่ารักตน รักตน รักตนที่ไหน เรารักตน รักที่นี้ แต่เราไม่ได้ดูแลใจของเรา

ใจของเรา เวลามันคืนรนขึ้นมาเนี่ย สิ่งนั้นนะกิเลสค้นหาความทะยานอยากทั้งนั้นล่ะ ถ้าสิ่งนั้นเป็นค้นหาความทะยานอยาก เราทำบุญกุศลขึ้นมาเห็นใหม่ มันเปิดกว้าง การเปิดกว้าง การเสียดละ มันจะเห็นใจของเรา เวลาว่าทำบุญกุศลแล้วมีความชื่นใจใหม่ คนทำบุญกุศลบ่อยๆ ครั้ง ทำใหม่ๆ มันจะมีความสุขความชื่นใจนะ ทำแล้วมันจะรู้สึกเฉยๆ

พอมันเฉยๆ เห็นใหม่ นี่หยาบ ละเอียด ใหม่ๆ มันของใหม่ๆ มันเจอใหม่ๆ มันทำแล้วมีความคุดคิม มีความชื่นใจ แต่ทำไป..ทำไป..เห็นใหม่ พอทำไปมันก็เหมือนเดิมนั่นล่ะ แต่จิตใจมันคุ่นชิน

พอกุ่นชิน นี้ ทาน ศีล ภาวนา ถ้าทำความปกติของใจล่ะ ถ้าใจปกติขึ้นมา ถ้าเราเกิดภาวนาขึ้นมาล่ะ เวลาภาวนาจิตมันสงบขึ้นมาเนอะ พอจิตสงบขึ้นมาเนี่ย มันเป็นความลึกลึบมหัศจรรย์ มันจะฝังใจ สิ่งสัมผัสของใจมันฝังใจ แล้วเราอยากได้ความรู้สึกอย่างนี้ เราอยากได้มีความสุขอย่างนี้ เราพยายามขวนขวายของเรา พยายามค้นคว้าของเรา เราต้องการความสุขอย่างนี้ แล้วความสุขอย่างนี้มันมาจากไหนล่ะ

ความสุขอย่างนี้ถ้าชำนาญในวสี ถ้าเราชำนาญในเหตุ เราสร้างได้ตลอดเวลา เราทำของเราได้ตลอดเวลา ความเป็นสมาธินั้นจะไม่เสื่อมเลย แต่ที่มันเสื่อมไป มันเป็นเพราะเราไม่ชำนาญในวสี ผลของจิตสงบ ผลพอได้สัมผัสของใจนี้ ตันทิฎฐิ โภ จิตสัมผัส .. จิตสัมผัส

สมาธิไม่ใช่จิต สมาธิเกิดจากจิต สติเกิดจากจิต ปัญญาเกิดจากจิต ความคิดเกิดจากจิต

จิตเป็นพลังงานความรู้สึกเฉยๆ เรามีความรู้สึกใหม่ เรามีตัวจิตใหม่ แล้วความคิดมันมาจากไหน ความคิดมันซ่อนมาใช่ไหม ความคิดมันมาจากจิต แต่ความสัมผัสของจิต จิตเวลาสัมผัสความสงบเห็นใหม่

แต่นี้จิตมันไม่สงบ เพราะอะไร.. จิตมันพร่อง พอจิตมันพร่อง จิตมันคืนรน จิตมันแสวงหา พอจิตมันแสวงหา มันก็เสวยอารมณ์ เสวยความคิด พอมันเสวยความคิด คิดสิ่งใด มันก็ทุกข์ยาก มันก็คืนรนในหัวใจมัน คืนรนมันตลอดไป นี่บุญไม่ต้องแบกต้องหามนะ แต่เราชำนาญในการกระทำของเรา

เราตั้งสติของเราได้ เรามีสติของเรา เราควบคุมใจของเรา มันจะ โคนแรงเสียดสี แรงเสียดทานขนาดไหน แรงเสียดทานไง เวลาใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจของพระอรหันต์ เหมือนเสา ๘ สอกฝั่งดินไป ๔ สอก ลมพัดจะเกิดพายุฝน แดด ลม ขนาดไหนมันไม่สั่นสะเทือน ไม่หวั่นไหวไปกับเขา นี่ก็เหมือนกัน จิตถ้าไม่มีปัญญาของมัน ชำนาญในวิสัยเห็นใหม่

ลมปากของคนนะ ลมปากของคนนี้ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ สรรเสริญ นิินทา สิ่งนั้นมันเป็นธรรมชาติของมัน เป็นธรรมชาติเก่าแก่ง สิ่งนั้นมีอยู่แล้ว แต่เป็นจริง หรือเปล่า เราเป็นจริงอย่างที่เขารู้หรือเปล่า ถ้ามันไม่เป็นความจริง มันหวั่นไหวไปกับ สิ่งใด มันเป็นความจริงของเรา แล้วความจริงมันเกิดมาจากไหน ความจริงนะถ้ามันมีเหตุ มีผล เราเองนะเราตกใจ

ดูสิ เวลาพวกลักเล็กขโมยน้อยเขาเจอตำรวจ เขาจะมีปฏิกิริยาทันทีเลย เพราะอะไร เพราะเขาทำความผิดของเขา มันรู้อยู่แก่ใจไง แต่ถ้าเราไม่มีความผิด ตำรวจก็คือ ตำรวจ ตำรวจดี เข้ามาดูแลความปลอดภัยให้เรา เข้ามาคุ้มครองเราด้วย ถ้าเราไม่มีความผิด ไม่มีความคิดในใจ เราเห็นตำรวจเรากลับพอใจ ให้เข้ามาอำนวยความสะดวกให้เรา แต่ถ้าเรามีความผิดพลาด เราจะมีความตื่นเต้นไปหมดเลย

ใจก็เหมือนกัน ถ้าใจมันมีของมัน มันไม่ได้สัมผัสของมัน มันรักษาของมันไม่ได้ สิ่งนี้เราไม่กล้าแสดงออก เพราะการแสดงออกไปมันไม่มีหลักฐาน มันไม่มีองค์ความรู้ที่ เราจะสามารถแสดงได้ มันก็เลยกลายเป็นเหมือนกับผู้ที่ทำความผิดเจอตำรวจ

แต่ถ้าเรามีองค์ความรู้ของเรา เรามีทุกอย่างของเรา เราสัมผัสของเราได้ สมมติเป็น สมานะ สิ่งที่เป็นสมานะ มันเป็นบุญกุศล ฉะนั้นคำว่าบุญกุศลมันอยู่ที่ใจ บุญกุศลมันไป กับใจ ใจนี้มันพาไป สิ่งต่างๆ มันพาไป เวลาทำบุญกุศลไปแล้ว สิ่งนั้นเป็นทิพย์.. เป็น ทิพย์ ใครจะมาปล้นชิงไปไม่ได้เลย แต่สมบัติพิสดาน ปล้นชิงกันได้นะ

สิ่งนี้ปล้นชิงกันไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันเป็นนามธรรม ความคิดก็เป็น นามธรรม จิตก็เป็นนามธรรม แต่! แต่เวลาปฏิบัติไปแล้วมันเป็นรูปธรรม รูปธรรมเพราะ อะไร เพราะสติปัญญามันจับต้องได้ มันรู้ได้ มันควบคุมได้ มันแก้ไขได้ มันเปลี่ยนแปลง ได้ การเปลี่ยนแปลงเห็นใหม่ เปลี่ยนแปลง.. มันลอกคราบ ความลอกคราบ งามันลอก

คราบของมัน มันลอกคราบมันสลัดทิ้งไปเลย แต่นี่เราลอกนี่เป็นการคายออก การคายความยึดมั่นถือมั่น การคายความเห็นผิด

แล้วเราจะเข้าใจเลยว่า เราจะบ่นปากเปียกปากแฉะ ทำบุญไม่ได้บุญ ทำบุญไม่ได้บุญละ เราจะรู้ของมันเลยว่า สิ่งนั้นมันเป็นวัตถุ มันเป็นเรื่องสังคัม มันเป็นเรื่องของโลกธรรม ๘ แต่หัวใจของเรา.. หัวใจของเราเห็นใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์องค์เดียว เป็นศาสดา สั่งสอนทั้ง เทวดา พรหม ต่าง ๆ สั่งสอนมนุษย์ได้หมดเลย ได้หมดเพราะอะไร เพราะจิตหนึ่ง!! จิตนี้มันมีของมัน เวลาเราหมดอายุขัยนี้ จิตมันก็ไปเกิดอีก จิตหนึ่งเหมือนกัน เทวดาก็มีจิต พรหมก็มีจิต จิตเหมือนกันทั้งนั้น

ถ้าจิตเหมือนกัน ถ้าเราแก้ไขของเราแล้ว เรารักษาของเราแล้วเห็นใหม่ จากดวงใจดวงหนึ่งสู่อีกดวงหนึ่ง มาจากจิตหนึ่งสู่อีกจิตหนึ่ง ถ้าจิตนี้มันแก้ไขของมัน แล้ววิธีการแก้ไขละ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่นี้ อยู่ที่ “อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค”

ทุกข์ คือ ความสัมผัสของใจ ใจมีตัวตนของมัน มันเดือดร้อนของมัน มันก็สัมผัสของมัน ค้นหาความทะยานอยาก

สมุทัย ที่มันไม่พอใจ มันผลัด มันใส มันต้องการ มันปรารถนา มันดิ้นรนของมัน สมุทัยนี้ควรละ

นิโรธ คือ การดับทุกข์ด้วยมรรค

มรรคญาณ นี้ อริยสัจอันนี้ สิ่งนี้มันเป็นสังขธรรม

ถ้าเป็นสังขธรรมมันต้องมีสถานที่ของมัน มันมีการกระทำของมัน ถ้าทำของมัน ถ้าเราทำตรงนี้ได้ มันจะพ้นจากดีและชั่ว พ้อพ้นจากดีและชั่ว สิ่งในโลกธรรม ๘ นะ โลกธรรม ๘ มันก็มีสรรเสริญนิทาน มันก็ดีกับชั่วมันละ มันดีกับชั่วของมัน มันของคู่กันมาตลอด แต่ใจของเราถ้าเราแก้ไขของเราได้ มันไม่ต้องแบกหามนะ บุญกุศลอันนี้

บุญกุศลอันนี้ ไซ้! เราอยู่กับโลก พระเจ้าขึ้นมาก็ต้องบิณฑบาต มันก็ต้องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัย ชีวิตนี้ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย อาหาร ๔ ในวิญญูะ แม้แต่เทวดา อินทร์ พรหม เขาก็ยังต้องมีอาหารของเขา อาหารในวิญญูะ การดำรงชีวิตเห็นไหม

แต่เวลาจิตของมันมีธรรมดำรงชีวิต มีสังขธรรมดำรงชีวิตของมัน ฉะนั้นการ ดำรงชีวิตของมัน มันอยู่ด้วยตัวของมันเองได้ ตัวของสังขธรรม แต่ถ้าเราเป็นเทวดา อินทร์ พรหม มันเกิดจากบุญนะ เวลาเราเป็นเทวดานี้ เพราะเราทำบุญกุศล ไปเกิดเป็นทิพย์ สิ่ง ใดเป็นทิพย์ มันอิมทิพย์

อิมทิพย์! คำว่าอิมทิพย์เสวยด้วยทิพย์สมบัติ ทิพย์สมบัติเป็นเสวยของเขา อันนั้น มันเกิดจากอะไร มันเกิดจากบุญกุศล แต่มันมีการใช้จ่าย มันมีวาระของมัน เพราะมัน หมดยุขัยของมัน มันก็เวียนไปตามวิญญูะ เหตุผลของวิญญูะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

แต่เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้วนี้ ดิมันก็อิมเต็ม ชั่วมันก็อิมเต็ม มันจะมาถึงกัน อีกไม่ได้ เพราะมันสำรอกคายออกหมดแล้ว มันเป็นสังขธรรม สังขธรรมมันเป็นความจริง สิ่งนี้เป็นความจริง บุญกุศลที่เราแสวงหากันมันเป็นพื้นฐาน ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว นี้ทำบุญกุศลเพราะอะไร เพราะเราเชื่อถือศรัทธา

ความว่าเชื่อถือศรัทธา เห็นไหม นี้เราเป็นเด็กเราก็อาศัยพ่อแม่ของเรา พ่อแม่เป็นผู้ เลี้ยงดู เราเป็นสาวก สาวกะ ศากยบุตรพุทธชินโรส เราก็อาศัยศาสดาของเรา ธรรมและ วินัยเป็นศาสดาของเรา อาศัยครูบาอาจารย์ของเราเป็นที่พึ่งที่อาศัย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีที่พึ่งที่อาศัย เราแสวงหาของเรา นี้เกิดมาจากไหนละ เกิดมา จากความที่เราเคารพศรัทธาไซ้ไหม เราทำบุญกุศลนี้ นื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสียสละมาเพื่อบารมีธรรม นี่ก็เหมือนกัน เราเสียสละเพื่อใจของเรา สิ่งที่เสียสละออกไป มันมีผลสนองตอบกลับมา

พุทธศาสนามีเหตุมีผล พุทธศาสนาไม่มีอะไรสูญเปล่า ไม่มีอะไรได้มาเปล่าๆ เพราะเราต้องมีการกระทำมาทั้งหมด ผู้ที่จะประพฤติปฏิบัติมีชาวปัญญา เพราะเขาได้ สร้างของเขามา คำว่าสร้างของเขามา เขาได้เตรียมความพร้อมของจิตของเขามา พอ เตรียมความพร้อมของจิตเขามา เขาฟังสิ่งใด เขาเข้าใจ เขารู้สึก เขาแยกแยะ เขาพยายาม ทำคุณงามความดีของเขาได้

แต่ถ้าจิตใจของเรามันหมกมุ่นกับความโลภ ความโกรธ ความหลง มันแยกแยะไม่ได้ เพราะอะไร มันแยกแยะ มันไม่เห็นถูกเห็นผิด ถ้าเห็นถูกเห็นผิด ทุกคนรู้ว่าถูกว่าผิด แต่! แต่เพราะว่ามันทนสิ่งเร้า ทนกิเลสตัดหาความทะยานอยากไม่ได้ แต่ถ้าเรามีสติปัญญานะ ฝืนมัน ๆ ไม่ทำ ๆ สิ่งใดที่เป็นความผิดไม่ทำมัน ๆ ฝืนไปเรื่อย ๆ ฝืนจนมันเป็นจริง มันเป็นความเคยชิน เรายกษาได้

ทางโลกบอกว่าสิ่งแวดล้อมมีผลตอบสนองกับชีวิตนี้มาก มันก็มีความจริงอยู่ส่วนหนึ่ง แต่ถ้าจิตใจมันเข้มแข็งขึ้นมา สิ่งแวดล้อมก็คือสิ่งแวดล้อมนะ คนที่อยู่ที่ไหนมันก็คือดี ยิ่งวิฤตติขนาดไหนเขาก็ยังพยายามจะฝืนทนของเขา แต่ถ้าคนอ่อนแอ สภาวะแวดล้อมนั้นชักนำไปหมดเลย นี่บารมีของธรรม

การเสียดละ การสร้างบารมีธรรมขึ้นมา มันจะมีจุดยืนของมัน จิตจะเข้มแข็งของมันตรงนี้ สิ่งแวดล้อมกระทบขนาดไหน เราก็ยืนไต่กับสิ่งแวดล้อม เราจะฝืนสิ่งแวดล้อมนั้นไปได้

การกระทำบุญกุศลจะมีความสำคัญ ถ้ามันมีบุญกุศลเป็นที่พึ่ง เรายังเกิดยังตายอยู่เห็นไหม ถ้ามีบุญกุศลเป็นที่พึ่งนี้ เราจะมิที่พึ่งที่อาศัย แต่ถ้ามันไม่มีบุญกุศลเป็นที่พึ่ง เวลาเราทุกข์เรายาก เราต้องปากกัดตีนถีบของเราไป ต้องปากกัดตีนถีบ แล้วเราปากกัดตีนถีบแล้ว มันจะทนกับสิ่งเร้านั้นไหวไหม

ถ้าทนสิ่งเร้านั้นไม่ไหว เราก็ทำสิ่งนั้นไป ถ้าทำสิ่งนั้นไปบาปกรรมก็เกิดขึ้น กรรมเก่ากรรมใหม่ เวลาเราทำบุญกุศล เราบอกอยากให้อตอบสนองเรา บุญกุศลมันตอบสนองเราอยู่ตลอดเวลาเนาะ ตอบสนองที่ว่า ชีวิตเรานี้เรียบง่าย ไม่มีสิ่งใดดีกว่าความเรียบง่าย ชีวิตเราต้องการสิ่งใดๆ แสง สี เสียงต่างๆ มันเกิดจากการสร้างสรรค์ขึ้นมา แต่ความเรียบง่าย ความปกติ..

ครูบาอาจารย์ของเราเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราเข้าป่า เข้าเขาไป เพราะเหตุใด นั่นคือสังขาร นั่นเป็นความจริง ความจริงเป็นอย่างนั้น พระอาทิตย์ขึ้นมันก็สว่าง พระอาทิตย์ตกมันก็มืด แล้วอยู่ในป่าในเขา มันก็จะเป็นอย่างนั้น มันไม่มีแสง สี เสียงเข้ามาเป็นสิ่งเร้ากับเรา ชีวิตที่เรียบง่ายนี้เป็นความจริง ถ้าจิตเราเป็นปกติ จิตเราจะเรียบง่าย ถ้าจิตจะเรียบง่ายขึ้นมา บุญกุศลมันเกิดที่นี้ไง

เวลาบอกว่าวิมุตติสุข สุขที่พ้นจากสุขเวทนามันเป็นอย่างไร มันเรียบง่ายขนาดไหน มันจะไม่มีสิ่งใด สิ่งที่เพิ่มขึ้นมาและขาดแคลนไป มันปกติของมัน มันเป็นความสุขของมันอย่างนั้น แต่เราต้องการความสุขที่เราสัมผัส เวลาสัมผัสมันถึงเป็นสุขเวทนาทุกขเวทนา สิ่งที่ทุกขเวทนามันเป็นทุกข์ในเวทนา สุข ทุกข์ ในเวทนา ไม่ใช่ สุข ทุกข์ ในตัวจริงของมัน

นี่ไง เวลาเราแสวงหา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจิตตนิท.. จิตตนิท มีผลประโยชน์ น้ำฝน น้ำต่าง ๆ นี่จิตตนิท แต่น้ำที่มีส่วนผสมต่างๆ มันมีรสชาติของมัน แต่มันไม่เป็นความจริง มันให้โทษกับร่างกายของเรา นี่ก็นะ ความสุข ความสุขอันเรียบง่าย ชีวิตอันเรียบง่าย ความวิมุตติสุขในหัวใจ เราปรารถนา เราแสวงหาสิ่งนี้

ถ้าเราแสวงหาสิ่งนี้ เราไม่ต้องไปแบกไปหาม สิ่งที่แบกหามเป็นเรื่องของโลก แต่สิ่งที่เป็นที่ใจเราเสียสละ เราขายออก ๆ ยิงขายออกทำอะไร จิตใจนี้ยังมั่นคงของมันขนาดนั้น ถ้าจิตใจมั่นคง ชีวิตเราจะมั่นคงในชีวิต เราเจอสิ่งใดเราจะไม่ไหลตามเขาไป บุญกุศลเป็นบุญกุศล บาปอกุศลเป็นบาปอกุศล ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว คือการกระทำของเราละ

ฉะนั้นเราต้องตั้งสติปัญญาของเรา สิ่งที่เราแสวงหา ถ้ามันเป็นบุญกุศลของเรา มันจะได้ตามนั้น แต่สิ่งที่ไม่เป็นบุญกุศลของเราเราไปแสวงหาแล้วมันไม่ได้ตามนั้น เราทำของเรา ทำของเราหมายถึงว่าความเพียร เราต้องมีความเพียร ความวิริยะอุตสาหะ

คนเรามีความเพียร ความวิริยะอุตสาหะ ถ้ามันมีบุญกุศล มีโอกาสวาสนา มันจะประสบความสำเร็จตามหน้าที่การงาน แต่ถ้ามันไม่มีบุญกุศล เราก็ทำของเรา เราต้องทำของเรา เพราะการทำให้เป็นโอกาส มันจะได้หรือไม่ได้ละ นั่นมันเป็นผล สิ่งที่เป็นบุญกรรม จังหวะและโอกาสที่มันจะตอบสนอง ฉะนั้นเราถึงจะไม่ย่อเนื้อต่ำใจไปกับสิ่งใด

เวลาเราทุกข์เรายากขึ้นมา เวลาปฏิบัติ เวลาเราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เราจะทุกข์ เราจะน้อยเนื้อต่ำใจว่าเราทำของเรา เรามีแต่ความทุกข์ความยากของเรา ทำไมคนอื่นเขามีความสุข เราคาดหมายทั้งนั้น นี่มันเป็นเวรเป็นกรรมนะ กรรมคือการกระทำของเรา เราทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพราะเราทำของเราไม่สมบูรณ์ของเรา

เรากำหนดพุทฺโธ จิตมั่นไม่เป็นกลาง มันก็ลงไม่ได้ เราเดินจงกรม เราคิดแต่เรื่อง ฟุ้งซ่าน จิตมันก็ลงไม่ได้ ถ้าจิตมันลงมันได้ มันอยู่ในกำมือเราทั้งนั้น แต่มันเป็นความ ชำนาญ ชำนาญในวสี ชำนาญในการเข้าออก เราจะรักษาใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา

เราไม่รักษาใจของเราเพื่อ โลก เรารักษาใจของเราเพื่อใจของเรา ในเมื่อเรารัก ตนเอง เราต้องรักษาเรา รักษาเราเพื่อประโยชน์กับเรา จิตนี้ไม่เคยตาย พอจิตนี้ไม่เคยตาย มันจะเห็นสภาวะของมัน ยิ่งผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเข้าไปถึงที่สุด ต้องทำลายแม้แต่ตัวจิต

พอทำลายตัวจิต จิตเป็นภวาสวะ จิตเป็นภพ ทำลายถึงที่สุด ใจตัวเกิดตัวตาย ใจ ตัวสวดยภพเป็นเรานี้อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าพอถึงตัวจิตตัวตาย ตัวภวาสวะ ตัวภพ แล้วเรา ทำลายแล้ว พอทำลายแล้วมันเหลืออะไรละ ยิ่งทำลายแล้วมันยังมี การเสียดละมันยังได้ ยิ่งเสียดละออกไปได้ที่ไหน ได้ที่เราเสียดละ

ดูสิ เวลาเกิดภัยพิบัติ เราเป็นผู้รับนี้ เราทุกข์ยากขนาดไหน แต่เราเป็นผู้ให้ เราไม่ เป็นอย่างนั้น เราให้เขาเพื่อเขาทุกข์ยาก เราเสียดละ จิตใจของเรามันมองกลับมามี ผู้รับ รับด้วยความทุกข์ยากนะ เพราะเขามีความจำเป็นของเขา เขาก็มีของเขาทั้งนั้นละ สมบัติ ของเขามีมากกว่านี้ก็ได้ในธนาคาร

แต่คราววิกฤติ มันไม่มีสิ่งใดที่จะตอบสนองชีวิตของเขาได้ ในความจำเป็นเขา ได้รับสิ่งนั้น เขาก็มีความชื่นใจของเขา แต่เราไม่เป็นทุกข์ยากขนาดนั้น ผู้ให้ ให้เพราะว่า เราเสียดละได้ เรามีโอกาสเสียดละได้ ผู้ให้ ให้ด้วยความสุข ผู้รับมีความทุกข์นะ แต่รับ ขนาดไหน ทุกข์ขนาดไหน ถ้ารักษาใจของเขาก็เพื่อประโยชน์ของเขา

นี่การกระทำของใจ สิ่งที่ทางใจมันต้องแบกต้องหาม บุญกุศลไม่ต้องแบกต้อง หาม เราไม่เอาวัตถุ วัตถุมันเป็นการให้แค่ปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ความจริงคือใจของเราที่ ไม่เคยตาย มันจะสร้างบารมีธรรมของมัน เพื่อประโยชน์กับมัน เอวัง